

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 52/25

Люксембург, 29 април 2025 г.

Решение на Съда по дело C-181/23 | Комисия/Малта (Гражданство срещу инвестиции)

Гражданство на Съюза: малтийската програма за предоставяне на гражданство срещу инвестиции противоречи на правото на Съюза

Гражданството на Съюза не може да се придобива чрез търговска сделка

Макар определянето на условията за предоставяне и загубване на гражданство на държава членка да е от националната компетентност, тази компетентност трябва да се упражнява при спазване на правото на Съюза. Връзката на гражданството с дадена държава членка се основава на особено отношение на солидарност, лоялност и взаимност на правата и задълженията между държавата членка и нейните граждани. Когато държава членка предоставя гражданството си, а следователно автоматично и гражданството на Съюза в замяна на предварително определени плащания или инвестиции чрез процедура по трансакция, тя явно нарушава тези принципи. Подобна „търговия“ със статута на гражданин на Съюза е несъвместима с основната концепция на гражданството на Съюза, определяна в Договорите. Тя нарушава принципа на лоялно сътрудничество и застрашава взаимното доверие между държавите членки относно предоставяне на тяхното гражданство, ръководещо създаването на гражданството на Съюза в Договорите.

След изменението на Закона за малтийско гражданство през юли 2020 г., Малта приема правна уредба¹, уреждаща условията и реда за придобиване на „малтийско гражданство чрез натурализация за изключителни услуги чрез преки инвестиции“ (Програма за предоставяне на гражданство срещу инвестиции от 2020 г.)². В рамките на тази схема чуждестранен инвеститор може да подаде молба за натурализация, ако отговаря на определени условия, главно от финансово естество.

Комисията приема, че тази схема, която предоставя натурализация в замяна на предварително определени плащания или инвестиции на лица, които нямат истинска връзка с Малта, представлява нарушение на правилата относно гражданството на Съюза³ и на принципа на лоялно сътрудничество⁴. Ето защо тя предявява иск срещу тази държава пред Съда.

Съдът постановява, че, като е въвела и приложила програмата за предоставяне на гражданство срещу инвестиции от 2020 г., която е сродна с търговия с гражданство на държава членка, а оттам и с гражданство на Съюза, Република Малта е нарушила правото на Съюза.

Съдът припомня, че всяка държава членка е свободна да определя условията, при които предоставя или отнема своето гражданство. Тази свобода обаче трябва да се упражнява при **спазване** на правото на Европейския съюз. Всъщност нито текстът на Договорите, нито тяхната структура позволяват от тях да се изведе воля от авторите им, що се отнася до предоставянето на гражданство на държава членка, да предвидят изключение от задължението за спазване на правото на Съюза.

Европейското гражданство гарантира свободното движение в рамките на общо пространство на свобода, сигурност и правосъдие. Това общо пространство се основава на два основни принципа: взаимно доверие между държавите членки и взаимно признаване на националните решения. Европейското гражданство е

въплъщение на основна солидарност между държавите членки, основана на набор от взаимни ангажименти. Следователно всяка държава членка трябва да се въздържа от всякакви мерки, които биха могли да застрашат общите цели на Съюза, в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество.

Следователно държава членка не може да предостави своето гражданство — и де факто европейското гражданство — в замяна на предварително определени плащания или инвестиции, тъй като това по същество се равнява на придобиването на гражданство чрез обикновена търговска сделка. Такава практика не позволява да се установи необходимата връзка на солидарност и лоялност между държава членка и нейните граждани, нито да се гарантира взаимното доверие между държавите членки и следователно представлява нарушение на принципа на лоялно сътрудничество.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила произтичащите си от правото на Съюза задължения, може да се предяви от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази със съдебното решение в най-кратък срок.

Когато прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, Комисията може да предяви нов иск, с който да поиска налагане на имуществени санкции. Ако обаче на Комисията не са съобщени мерките за транспониране на дадена директива, по нейно предложение Съдът може да наложи санкции още с първото съдебно решение.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст на съдебното решение и евентуално резюмето му](#) се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Наредба от 2020 г. за предоставяне на гражданство за изключителни услуги, приета през ноември 2020 г. в съответствие с член 10, параграф 9 от Закона за малтийското гражданство, изменен със Закона от 2020 г. за гражданството.

² Дял III и дял IV от Наредбата от 2020 г. съдържат подробни правила, уреждащи разглеждането на молбите за натурализация за изключителни услуги заради заслуги и чрез преки инвестиции в икономическото и социалното развитие на Малта.

³ Член 20ДФЕС.

⁴ Член 4, параграф 3 ДЕС.